نسخه ای موقت که به داد هنر تئاتر رسیده است؛

«تئاتر آنلاین»؛ فرصت یا تهدید

تئاتر آنلاین به عنوان یک راهکار موقت، در دوران کرونا به داد این هنر رسیده است.

گروه فرهنگ و هنر –اگر آمار فروش امسال تماشاخانه‌های دولتی را با سال گذشته مقایسه کنیم، متوجه کاهش آن می شویم که دلیل آن بسیار واضح و ویروس منحوس کروناست. وقتی درددل کارگردان‌ها، بازیگران و اهالی تئاتر را بشنویم به این نتیجه می رسیم که اگر تئاتر همچنان تعطیل بماند به زودی شاهد خاموشی چراغ این هنر در ایران خواهیم بود. در ماه‌های پیش هیئت آنلاین، فیلم آنلاین، کنسرت آنلاین و ... را تجربه کردیم، آیا بهتر نیست از تئاتر آنلاین هم استفاده شود؟! قطب الدین صادقی، نویسنده، مترجم و کارگردان تئاتر درباره نمایش آنلاین گفت: ویژگی تئاتر زنده بودن و رو در روی مخاطب بودن است. تئاتر، فیلم و سریال خانگی نیست که از زوایای مختلف با سکانس بندی و تکنیک های مختلف تصویری آن را نشان داد. بازیگر باید نفس به نفس با تماشاگر در ارتباط باشد. راز ماندگاری این هنر در طول هزاران سال همین مواجهه با تماشاگر است. وی با بیان اینکه تئاتر آنلاین هزینه دارد، ادامه داد: هیچ بازیگری حاضر نمی شود که برای هیچ و پوچ جانش را به خطر بیندازد. همچنین اسپانسری هم وجود ندارد تا هزینه ها را پرداخت کند. جامعه ما خیلی تریبت فرهنگی ندارد و حتی بسیاری از افراد از طریق تئاتر، سینما و نمایش خانگی به دنبال پولشویی هستند.

مثل محمد امامی، تهیه کننده سریال خانگی «شهرزاد»؛ همان شخصی که میلیاردها تومان دزدیده و هم اکنون در زندان است. صادقی در خصوص فیلم تئاتر گفت: فیلم تئاتر یعنی چیزی که قبلا ضبط و الان پخش می شود. عده ای با کیفیت بسیار بد آن را می بینند و این اصلا کیفیت تجربه کردن ندارد و من باب سرگرمی باید به آن نگاه کرد. این استاد دانشگاه راه زنده ماندن تئاتر را نگارش نمایشنامه دانست و عنوان کرد: من در دوران کرونا سه نمایشنامه نوشته ام و از طریق اینستاگرام و واتس آپ کلاس های آموزشی برگزار کردم. در چندین سمینار آنلاین مانند بزرگداشت فردوسی و غیره شرکت کردم. نزدیک به ۱۶-۱۷ مقاله نوشتم و کتاب و فیلم دیدم، یعنی خودسازی، تغذیه فکری و احساسی خود را تعطیل نکردم. سعی کردم از طریق نشر آنان و ارتباط با جوانان، احساس زنده بودن و اینکه فراموش نکنیم کارمان چیست، در وجودم ادامه دار باشد.

تئاتر آنلاین، راهکار موقتی است

افشین هاشمی، بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون هم درباره تئاتر آنلاین گفت: هر کس در رابطه با تئاتر کار خود را می کند. تئاتر شرایط خوبی ندارد و هنرمندانی که معاششان از این طریق بود، در شرایط بسیار بدی قرار دارند. وی ادامه داد: ساز و کار تئاتر آنلاین خاص است و صحبت درباره نقاط ضعف و قوت آن به این سادگی ها نیست. تئاتر آنلاین در دوران کرونا به عنوان یک راهکار است اما مانند قرصی است که اندازه نیم ساعت می تواند سردرد را درمان کند و راه حل دائمی نیست. قطعا باید به فکر راه حل های دیگر هم بود. الان هم نمی دانم شرایط چگونه است، چون همه افراد گیج این ضربه هستیم و هنوز نمی دانیم چه راهی برای علاج وجود دارد. وی در خصوص عدم راه حل دولت در اینباره گفت: تلاشی در بخش تصمیم گیران بزرگ مبنی بر حل مشکل هنر تئاتر و اهالی آن وجود ندارد، احتمالا نهادهای ذی ربط مشکلات بسیار بزرگ تر از تئاتر دارند. وی در خصوص قاچاق تئاتر آنلاین اظهار کرد: بی تردید مشکل قاچاق فیلم تئاتر در تئاتر آنلاین هم اتفاق می افتد که این بد است.

آریان رضایی کارگردان نمایش آنلاین «مرجان» که تا به حال چندین نمایش آنلاین را در روزهای کرونایی اجرا کرده است در خصوص ایده این نمایش گفت: از اسفند ماه سال ۹۸ بر روی مقوله‌ی اجراهای آنلاین متمرکز بودم و این ایده‌ای نبوده که یک شبه به ذهنم رسیده باشد. سه سال پیش در نمایش «دیور» که در تئاتر شهر روی صحنه رفت، یکی از صحنه‌های نمایش را در لایو اینستاگرام اجرا کردیم. در روزهای آغازین قرنطینه هم چند کار آنلاین را اجرا کردم مانند «تماس تصویری» که از صفحه اینستاگرام پخش شد و یا نمایش «آقای شادی» با بازی افشین هاشمی و نمایش «خانم آنلاین» با بازی نسیم ادبی که هر دو در سایت تیوال اجرا شدند. وی درباره موضوع نمایش «مرجان» گفت: متن آن بر اساس داستان هزار و یک شب نگارش شده و مبنای پژوهشی آن «هزار افسان کجاست» نوشته‌ی بهرام بیضایی است. این نمایش درباره‌ی شخصیتی خیالی به نام مرجان است که به کاخ شهریار آمده تا به شهرزاد قصه‌گو کمک کند، چون صه های شهرزاد تمام شده است. این کارگردان در خصوص استقبال مخاطبان از اجراهای آنلاین بیان کرد: اگر استقبال مخاطبان نبود برای چندمین بار دست به تجربه‌ی این شکل از اجرا نمی‌زدم. هرچند به دلیل نوپا بودن این شیوه، تماشاچی با سیستم خرید بلیط و ورود به تالار مجازی طراحی شده در سایت تیوال، آشنایی نداشته است و این کمی کار را برایمان سخت می‌کرد. رضایی در خصوص حمایت‌های دولتی گفت: تا الان این حمایت مالی اتفاق نیفتاده، اما امیدوارم که این اتفاق بیفتد و مسئولان اداره کل هنرهای نمایشی حالا که تئاتر تعطیل است از اجراهای آنلاین حمایت کنند. وی در خصوص مشکلات اجراهای آنلاین توضیح داد: اجرای آنلاین دشواری و سختی خود را دارد، مسائل مربوط به پشتیبانی فنی انرژی زیادی می گیرد زیرا وقتی بازیگر مقابل دوربین قرار دارد، به دلیل زنده بودن اجرا، امکان قطع کردن تصویر وجود ندارد. برای همین بدون هیچ مشکل فنی باید این اتفاق بیفتد تا خللی در ارتباط مخاطب با اجرا به وجود نیاید. مسئله دیگر اطلاع رسانی مخاطب برای نحوه تماشای آنلاین است که مجبور شدیم یک سری ویدئوهای آموزشی از روند ورود به سایت تهیه کنیم. از سوی دیگر، برخی از افراد در جامعه‌ی تئاتری نیز با شکل اجراهای آنلاین مشکل داشتند و خوشبختانه از مشکلات گفته شده عبور کرده ایم و الان در شرایط بهتری هستیم، اما در کل سختی‌هایی هم بوده که تقریبا پشت سر گذاشتیم. کارگردان نمایش آنلاین «مرجان» درباره گفته‌های برخی مبنی بر این که اجرای آنلاین به دلیل نبود حضور فیزیکی تماشاگر مناسب نیست گفت: هر کس نگاه متفاوتی به تئاتر و هنر اجرا دارد. می توان گفت هر کسی که مخالف اجرای آنلاین در فضای تئاتر است، تجربه‌اش نکند و می تواند تعطیلی تئاتر را که متاسفانه تا مدت طولانی ادامه خواهد داشت تماشا کند. انتخاب من در این شرایط اجرای آنلاین بوده و معتقدم نگاه تعصبی نسبت به یک سری از اتفاقات درست نیست و باعث می شود تئاتر راکد بماند. وی همچنین درباره تفاوت اجرای آنلاین با فیلم تئاتر گفت: اجراهای آنلاین با تماشاگر تعامل دارد، زنده و دوسویه است و در دسته تئاترهای دیجیتال تعاملی و آنلاین قرار می گیرد. یکی از قواعد اصلی این تکنیک همین اینتراکتیو و تعاملی بودن است. اگر تماشاگر با اجراگر ارتباطی نداشته باشد، آن‌زمان می توانیم بگوییم که ارتباط تئاتری شکل نمی گیرد. مسئله دیگر در مورد مکان است، بسیاری از افراد معتقدند که تئاتر باید در مکان واقعی یعنی سالن، کافه یا خیابان اجرا شود. اما من به پلتفرم آنلاین به عنوان یک مکان واقعی نگاه می کنم و این باید در جامعه ما جا بیفتد. البته بسیاری از افراد این مسئله را پذیرفته اند. این کارگردان ادامه داد: چیزی که می بینیم و لمس می کنیم قطعا واقعی است. متاسفانه، چون از واژه‌ی مجازی استفاده می شود و این واژه معنی غیر واقعی انتزاعی و ذهنی را می رساند، فکر می کنیم پلتفرم آنلاین وجود واقعی ندارد. الان در سال ۲۰۲۰ میلادی باید به عنوان یک حقیقت پذیرفته شده باشد که موبایل و تماس تصویری هم واقعی است. رضایی در خصوص پذیرش تئاتر آنلاین گفت: به مرور پذیرفته می‌شود، کما اینکه تماس تصویری هم واقعیت دارد و ما باید آن را بپذیریم. معمولا گارد در برابر پدیده‌های نوظهور وجود دارد، اما اگر کنشی تاثیرگذار باشد کم کم پذیرفته می‌شود. وی در خصوص اجرای نمایش ها با شخصیت‌های بیشتر گفت: ما در اوج شیوع بیماری کرونا هستیم و باید شیوه نامه‌های بهداشتی را رعایت کنیم. تمرینات ما نیز به صورت آنلاین صورت گرفت، همچنین چند جلسه که در سالن اجرا بودیم، اجازه برداشتن ماسک را حتی برای یک لحظه به اعضای گروه ندادم. به هر حال در این شرایط کرونا بهتر است تعداد اجراگران به حداقل برسد. این هنرمند عرصه تئاتر درباره قاچاق تئاتر آنلاین اظهار کرد: هیچ راهی برای جلوگیری از این امر وجود ندارد و با اینکه فیلم ضبط شده بارگذاری نمی کنیم اما هر تصویری که روی لپتاب پخش شود قابلیت ضبط شدن دارد و هیچ کاری هم نمی توان کرد. از طرفی اجرای آنلاین به دلیل نداشتن محدودیت در تعداد تماشاگران، می تواند به جای سی شب اجرا در یک هفته اتفاق بیفتد و ضبط اجرا توسط تماشاچی، ضرر اقتصادی کم‌تری خواهد داشت.

ما در اوج شیوع بیماری کرونا هستیم و باید شیوه نامه‌های بهداشتی را رعایت کنیم. تمرینات ما نیز به صورت آنلاین صورت گرفت، همچنین چند جلسه که در سالن اجرا بودیم، اجازه برداشتن ماسک را حتی برای یک لحظه به اعضای گروه ندادم. به هر حال در این شرایط کرونا بهتر است تعداد اجراگران به حداقل برسد.

سلفی می گرفتند، وقتی دوربینی نبود!

نگاهی به خودنگاره‌های نقاش‌های معروف جهان

گروه فرهنگ و هنر –زمانی که هنوز دوربینی برای گرفتن عکس و سلفی وجود نداشت، هنرمندانی بودند که دوست داشتند چهره‌هایشان را ثبت کنند و تنها ابزاری که در اختیار داشتند بوم و قلمو بود. شاید همین حس عجیب جاودانگی بود که خودنگاره‌های ارزشمندی از معروف‌ترین هنرمندان جهان را رقم زد؛ آثاری که امروز در نهایت دقت و وسواس در بزرگ‌ترین موزه‌های جهان نگهداری می‌شوند. با وجود آنکه خودنگاره‌های فراوانی از قرن پانزدهم میلادی در تاریخ هنر اروپا وجود دارد، اما با آغاز قرن ۱۹ است که خلق تصویر نقاش می‌دیدند، خودشان را نیز به عنوان بخشی از این جهان هستی به تصویر بکشند. یکی از معروف‌ترین و البته پرکارترین نقاشان در زمینه خلق خودنگاره، ون‌سان ون‌گوگ است. این نقاش هلندی پرتره‌های زیادی را از خودش ترسیم کرده و در بین سال‌های ۱۸۸۶ تا ۱۸۸۹، حدود ۳۷ سلف خودنگاره کشیده که حالا از مشهورترین و البته گران‌ترین آثار هنری جهان محسوب می‌شوند. فریدا کالو، هنرمند مکزیکی نیز از دیگر نقاشانی است که به کشیدن خودنگاره علاقه زیادی داشت. او از سال‌های نوجوانی خودنگاره‌های زیادی از خودش کشید که اغلب آنها دارای ویژگی‌های مشترکی همچون موهای سیاه، کمی سبیل، گونه‌ها و لب‌های گلگون است که گاهی‌ها هم با چهره برخی از حیوانات در کنار صورتش همراه می‌شدند. او بیش از ۵۰ اثر و سلف پرتره به یادگار گذاشته است. رامبرانت که به نقاش تاریکی‌ها شهرت دارد، به عنوان یکی از بزرگ‌ترین نقاشان تاریخ هنر شناخته می‌شود. اگرچه دوران حیات خود سفارش‌های هنری زیادی و گاهی گرانی را می‌گرفت، اما آنطور که انتظار داشت مورد توجه عموم مردم قرار نگرفته بود و همانند بسیاری از هنرمندان دیگر آثارش سال‌ها بعد مورد توجه قرار گرفت. تا آنجایی که امروز آثار رامبرانت در معروف‌ترین موزه‌های جهان نگه‌داری و جزو گران‌ترین نقاشی‌های جهان دسته‌بندی می‌شود. او نیز تعدادی خودنگاره از خود به جای گذاشته است.

از داوینچی نیز اثری به جای مانده است که باور بسیاری از کارشناسان هنر، خودنگاره‌ای از خود هنرمند است. این پرتره که حدودا سال ۱۵۱۲ ترسیم شده و به نظر می‌رسد که داوینچی آن را در حدود سن ۶۰ سالگی ترسیم کرده باشد. این تابلو که با گچ قرمز بر روی کاغذ کشیده شده، هم‌اکنون در کتاب‌خانه رویال تورین در ایتالیا نگهداری می‌شود. پابلو پیکاسو، نقاش، مجسمه‌ساز و شاعر اسپانیایی از تأثیرگذارترین هنرمندان قرن بیستم و مبدع سبک کوبیسم بود که آثارش از دوره حیات مورد توجه قرار گرفت و امروز پس از سال‌ها از زمان مرگش جزو گران‌ترین هنرمندان جهان محسوب می‌شود. او نیز در کشیده خودنگاره ید طولایی داشت و نقاشی‌های زیادی را از چهره خود به جا گذاشت. رافائل یکی از بزرگترین نقاش‌های تاریخ هنر نه تنها ایتالیا، بلکه جهان است. او به همراه لئوناردو داوینچی و میکل آنژ سه‌گانه عجیب، مهم و تاثیرگذاری را در دوران اوج رنسانس تشکیل داده بود. او نیز در بین سال‌های ۱۵۰۴ تا ۱۵۰۶ خودنگاره مشهوری را از خود به جا گذاشت.

نام بسیاری دیگر از هنرمندان مشهور جهان نیز در زمره نقاش‌هایی قرار دارد که خودنگاره‌هایی به جا گذاشته‌اند. البته در ایران نیز کمال‌الملک، از جمله نقاش‌هایی است که خودنگاره‌هایی از او در میان آثارش دیده می‌شود.

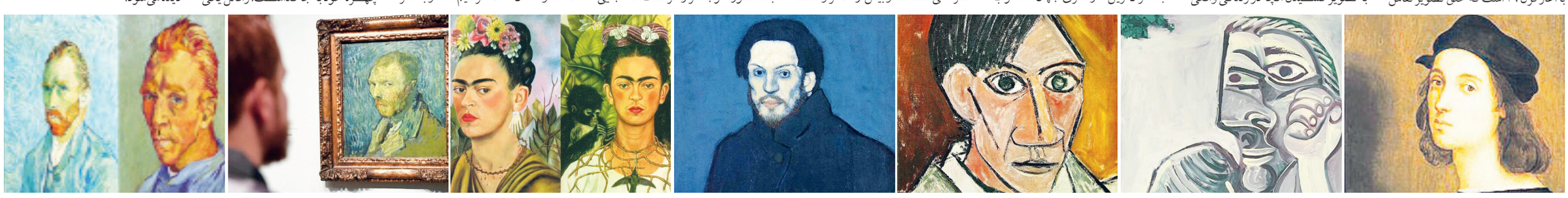

کار و سازندگی در جزیره؛

اجراء شبکه جمع آوری آب های سطحی در جزیره کیش

عکس: جعفر همافر

اقتصاد کیش روزنامه
پرتیراژترین و با سابقه ترین نشریه جزیره کیش
گسترده ترین شبکه اطلاع رسانی داخلی منطقه آزاد کیش
۴۴۴۲۴۹۶۹
۴۴۴۲۴۹۹۹